T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 /315
KARAR NO : 2014 / 357
KARAR TR : 01.04.2014

ÖZET : Sağlık Bakanlığı İzmir Bergama Devlet Hastanesi'nde hizmetli olarak görev yapmakta iken Valilik Makamının Oluru ile Bergama 112 Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonuna şoför olarak görevlendirilmesi sonrasında 08.02.2009 tarihinde İzmir'e sevki yapılan hastayı Ege Üniversitesi Hastanesine teslim edip, dönüş esnasında meydana gelen trafik kazası sonucu hayatını kaybeden davacıların murisi hakkında 5510 sayılı Kanunun 47.maddesinin 1.fıkrasına göre vazife malullüğü hükümlerinin uygulanamayacağına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Vazife Malullüğü Tespit Kurulunun kararının iptali, müteveffanın vazife malulü sayılması istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Kendi adına asaleten; A.H.adına velayeten
H.H.
Vekilleri : Av. N.M., Av. Ü.D.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. R.E. (Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; davacı H.H.'in eşi, diğer davacının babası Olan E.H.'in, Sağlık bakanlığı İzmir Devlet Hastanesi'nde hizmetli olarak görevli olduğu halde, Valilik Oluru ile ihtiyaca binaen Bergama 112 Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonu'nda şöfor olarak görevlendirildiğini, 08.02.2009 tarihinde İzmir'e sevki yapılan acil bir hastayı Ege Üniversitesi Hastanesi'ne teslim ettikten sonra dönüş sırasında meydana gelen trafik kazasında vefat ettiğini, hakkında adi malul hükümlerinin uygulandığını, vazife malulü sayılması konusunda davalı kuruma yapılan başvurunun reddine ilişkin 16.09.2009 tarih ve 843 sayılı kararın hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek iptali istemiyle 18.11.2009 tarihinde idari yargıda dava açmıştır.

ANKARA 7. İDARE MAHKEMESİ: 09.12.2009 gün ve E:2009/1758 K:2009/1798 karar sayılı ilamında "… 5510 sayılı Kanun'un 27. Maddesi ile değişik 47/1 maddesinde; " bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa 4. Maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlar için aşağıdaki hallerde vazife malullüğü hükümleri uygulanır.25. maddede belirtilen malullük; sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazife dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya iş yerinde meydana gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malullüğü ve bunlara uğrayanlara da vazife malulü denir.

Vazife malullükleri;

a) Keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanmaktan,
b) Kanun, Tüzük ve emir dışında hareket etmiş olmaktan,
c) Yasak fiilleri yapmaktan,
d) İntihara teşebbüsten,
e)Her ne suretle olursa olsun kendisine veya başkalarına menfaat sağlama veya zarar verme

amacından, doğmuş olursa bunlara uğrayanlar hakkında vazife malullüğü hükümleri uygulanmaz" hükmüne yer verilmiştir.

Aynı yasa'nın " Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" başlıklı 101. Maddesinde; " Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." hükmü getirilmiştir…" gerekçesiyle davanın 2577 sayılı İdari yargılama Usulü Yasasının 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine dair verilen karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, aynı gerekçe ile, davalı idare ile davacılar arasındaki mevcut muarazanın giderilerek, davacıların murisi E.H.'in ilgili yasa uyarınca hak sahipliği yönünden "vazife malulü " olarak kabul ve tespit edilmesi istemiyle 22.02.2010 tarihinde adli yargıda dava açmıştır.

BERGAMA 1. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ (İŞ MAHKEMESİ SIFATIYLA): 07.05.2010 gün ve E:2010/139 K:2010/285 sayılı kararı ile verdiği yetkisizlik kararı 18.05.2010 tarihinde temyiz edilmeksizin kesinleşmiş ve dosya talep üzerine İzmir Nöbetçi İş Mahkemesine gönderilmiştir.

İZMİR 9. İŞ MAHKEMESİ: 19.09.2011 gün ve E:2010/494 K:2011/586 sayılı kararında; davanın kabulüne, davalı idare ile davacılar arasındaki mevcut muarazanın giderilerek davacıların murisi E.H.'in vazife maluliyeti kapsamında sayılması gerektiğine karar vermiş, kabul kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

YARGITAY 21. HUKUK DAİRESİ: 24.01.2013 gün ve E: 2011/13870 K:2013/1029 sayılı kararında "… 5510 sayılı Yasa'nın yürürlüğe girdiği 01.10.2008 tarihinden önce Emekli Sandığı iştirakçisi olan eşinin Sağlık bakanlığı Bergama Devlet Hastanesinde hizmetli olarak görev yapmakta iken Valilik makamının onayı ile ihtiyaca binaen 112 Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonunda şoför olarak görevlendirildiği 08.02.2009 tarihinde İzmir'e bir hastanın sevki sonrası dönüş yolunda müteveffanın sevk ve idaresindeki ambulansı acil bakım teknikeri olarak görev yapan Duran Bostancı'nın kullanmasına izin verdiği bu şahsın yaptığı kaza sonucu öldüğü ölüm olayının vazife malulü olarak kabulüne ilişkin istemin çözümünün idari yargının görev alanına girdiği gözetilerek 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan 'yargı yolunun caiz olmaması' nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi…" gerekçesiyle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün bozulmasına karar vermiştir.

İZMİR 9. İŞ MAHKEMESİ: 03.04.2013 gün ve E:2013/204 K:2013/171 sayılı kararı ile, bozma ilamına uyarak, dava şartı olan yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle, davanın usul yönünden reddine karar vermiş ve verilen karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan Akarsu ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 01.04.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, adli yargı dosyasının; davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece 15. maddede belirtilen hükmün aksine, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası temin edilmeden gönderildiği görülmekte ise de; Başkanlıkça idari yargı dosyasının da ilgili Mahkemesinden getirtildiği ve sonuçta usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Sağlık Bakanlığı İzmir Bergama Devlet Hastanesi'nde hizmetli olarak görev yapmakta iken Valilik Makamının Oluru ile Bergama 112 Acil Yardım ve Kurtarma İstasyonuna şoför olarak görevlendirilmesi sonrasında 08.02.2009 tarihinde İzmir'e sevki yapılan hastayı Ege Üniversitesi Hastanesine teslim edip, dönüş esnasında meydana gelen trafik kazası sonucu hayatını kaybeden E.H. hakkında 5510 sayılı Kanunun 47.maddesinin 1.fıkrasına göre vazife malullüğü hükümlerinin uygulanamayacağına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Vazife Malullüğü Tespit Kurulunun 16.10.2009 gün ve 69.263.100 sayılı kararının iptali ve E.H.'in vazife malulü sayılması istemiyle açılmıştır.

Dosya kapsamında yer alan Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Vazife Malullüğü Tespit Kurulunun 16.10.2009 gün ve 69.263.100 sayılı kararına ilişkin yazıda; 08.02.2009 tarihinde, ambulansta acil bakım teknikeri olarak görevli bulunan Duran Bostan'ın kendi isteği üzerine kullandığı aracın kaza yapması sonucu davacıların murisi E.H.'in ölüm olayının gerçekleştiği, fiilen sürücülük görevini ifa ettiği sırada meydana gelmediği gibi, sürücü olarak görevlendirildiği ambulansı başka birine kullandırması eylemi de 5434 sayılı Kanunun 48 maddesinin (b) fıkrası kapsamına girdiğinden, hakkında 5510 sayılı Kanunun 47. Maddesinin 1. Fıkrasının vazife malullüğü hükümlerinin uygulanmasına imkan bulunmadığının belirtildiği anlaşılmıştır.

31.5.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur'lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur'luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 47.maddesi "Vazife Malullüğü" nü düzenlemekte olup, maddenin 1.fıkrasında; "...25 inci maddede belirtilen malûllük; sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya işyerinde meydana gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malûllüğü ve bunlara uğrayanlara da vazife malûlü denir." hükmü yer almaktadır.

5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 nci ve Geçici 4 ncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 ncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir… Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde

bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır " hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Dosya kapsamında yer alan E.H.'e ait Hizmet Belgesinde yapılan incelemede, göreve başlama tarihinin 31.12.1993 olduğu anlaşılmıştır.

Bu durumda, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten önce emekli sandığı iştirakçisi olan müteveffanın eşi olan davacı tarafından açılan davanın, görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 7. İdare Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 7. İdare Mahkemesi'nin 09.12.2009 gün ve E:2009/1758 K:2009/1798 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 01.04.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Sıddık
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	YILDIZ

Üye	Üye	Üye
Nurdane	Ayhan	Mehmet
TOPUZ	AKARSU	AKBULUT